СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Рôкъ IV. — Мт. Кармель, Па. Четвергъ 17-го Вересня 1896. — Число 38.

Календарь.

Вересень.

17	Ч.	Захарія прор. Єлисаветы
18	П.	Чудо св. Михаила
19	С.	Созонта муч., Макарія
20	Н.	17. по СОШ.; РОЖД. ПР. БОГ.
21	П.	Іоакима и Анны
22	В.	Минодоры, Митродоры
23	С.	Теодоры преп.

Змѣстъ.

Вôдъ Редакціи.

Просимо нашихъ предплатникôвъ, щобъ при змѣнѣ своеи адресы подавали намъ и свою стару адресу, бо годѣ всѣхъ напамять знати, де хто мешкавъ, а по книжкахъ шукати шкода часу.

Звертаємо увагу на адвертайзментъ правительства канадійского: Free Homesteads!

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Выдѣлъ „Союза“ подае до вѣдомости всѣмъ членамъ и тымъ, що хотять вступити до „Р. Н. Союза“, що „Декларація“, котру мае выповнити кождый новоступаючій членъ, и „Грамота членьска“ — посвѣдчене приналежности его до „Союза“ вже суть готовѝ. Можна ихъ дôстати у секретаря „Союза“. Зазначуемъ, що вôдъ теперь прійме ся до „Р. Н. С.“ лишь той, хто выповнить тоту „Декларацію“ и зашле ю секретарови „Союза“. Тѝ, що хотять вступити до „Союза“, най заразъ зголосять ся до секретаря: Rev. N. Stefanowicz, 715. Carson str. S. S. Pittsburg, Pa. — Вышлемо за дармо.

Иванъ Глова
предсѣдатель.
Н. Стефановичъ
секретарь.

До всѣхъ членôвъ „Руского Народного Союза“.

Всѣхъ пп. секретарôвъ братствъ, належачихъ до нашого товариства „Союзъ“, прошу отсимъ выповняти якъ найточнѣйше „декляраціи“, высланѝ головн. секретаремъ тымп днями до всѣхъ братствъ. Зъ огляду однакъ, що сегорôчна конвенція ухвалила дати выпечатати „грамоты“, котрѝ мае розôслатись кождому членови яко доказъ его забеспеченя въ „Р. Н. С.“ на выпадокъ смерти, калѣцтва и неспосôбности до працѣ, а у мене нема пôдъ рукою тыхъ датъ, котрѝ мають бути выписанѝ въ грамотѣ, для того прошу всѣхъ пп. секретарôвъ и всѣхъ членôвъ о слѣдующе:

На осôбнôмъ вôдъ „декляраціи“ папери прошу выписати о кождôмъ старôмъ членѣ „Р. Н. С“.

1) Имя и прозвище его.

2) Зъ вôдки родомъ (край, село, повѣтъ).

3) Де мешкае теперь (яка улиця, нумеръ дому).

4) При якôй роботѣ занятый.

5) Кôлько лѣтъ мае.

6) Самотный чи жонатый.

7) Кому записуе помертне.

Тыхъ 7 точокъ при кождôмъ членѣ прошу выповнити якъ найскорше и заслати головн. секретарови „Союза“. По одержаню тыхъ информацій Выдѣлъ „Союза“ надôшле кождому членови „грамоту“ повысшу.

Роблю уважными пп. секретарôвъ, що задля непорядку, якій они наносять Выдѣлови „Союза“ свою недбалостію, не можна николи въ часъ оголосити справозданя касового и взагалѣ прійти до розумного дѣловодства, якого бажала собѣ сегорôчна конвенція.

Вже выдрукованѝ статуты „Союза“. Можна ихъ достати у секретаря „Союза:“ **Rev. N. Stefanowicz, 715 Carson Str. S. S. PITTSBURG, PA.**

Вôдзнаки „Союза“ вже выготовляють ся, можна буде за кôлька день достати ихъ у секретаря „Союза“.

ОТВЕРТЕ ПИСЬМО.

– ДО –

П. I. А. Смита, гл. предсѣдателя и О. Августина Лавришина секретаря „Органу Соединенія гр. кат. русскихъ Братствъ“. — Въ „Американскомъ Русскомъ Вѣстнику“ ч. 34. зъ 10-го септембра 1896 р., вычитавъ я въ статіи помѣщенôй пôдъ заголовкомъ „Отъ главного управительства Сое. и т. д.“, слѣдующе:

1) Що „Союзъ“ народивъ ся пôдъ предводительствомъ О. Товта и О. Гр. Грушки (отцемъ бувъ О. Товтъ, а матерею О. Грушка).

2) Що коли О. Констанкевичь перенявъ „Свободу“ и секретарство „Союза“ переконавъ ся що „Союзъ“ лишь на папери, а що его основы „на столько погнили, что всей будовли „Союза“ грозить повное распаденіе“.

3) „Секретарь О. I. Констанкевичь радушно изстрясся баламутъ и само тогда явно сознал ся своему блудному поступу“.

На се отвѣчаю коротко:

ad 1) Анѣ О. Товтъ анѣ О. Грушка не були заложителями „Союза“, лишень насъ чотырохъ священникôвъ ОО. Т. Обушкевичъ, Амбр. Поляньскій, Гр. Грушка и я, и чотыри приватнѝ личности зъ Шамокинъ. Однакъ щобы тое еще яснѣйше пояснити, то заложителемъ „Союза“ бувъ лишенъ я съ моимъ Братствомъ св. Кир. и Мет. въ Шамокинъ, Па. Другѝ Братства и поодинокѝ особы приступили пôзнѣйше. Братство О. Товта принесло лишень шкоду „Союзови“, а Братство св. АА. Петра и Павла зъ Jersey City, цѣлковито не належало до „Союза“. Высказъ протое, що О. Товтъ бувъ вôтцемъ, а О. Грушка матерею „Союза“ есть чиста безвстыдна ложь кинена на „Союзъ“.

ad 2) Щобъ я переконавъ ся що „Союзъ“ лишень на папери существуе, щобъ основы его були гнилѝ и що „Союзови“ грозить „повное роспаденіе“, се друга еще безвстыднѣйша ложь, зъ стороны головныхъ урядникôвъ „Соединенія“. Я свято переконаный що „Союзъ“ есть не лишь на папери, але и въ дѣйсности стоить на сильнѣйшихъ пôдвалинахъ якъ „Соединеніе“, и що „повное распаденіе“ грозить скорше „Соединенію“ якъ „Союзови“.

ad 3) Щобъ я „изстрясся баламутъ“ и заявивъ явно, що до теперь блудно поступавъ емь, се вже есть найбезчельнѣйша ложь зъ стороны панôвъ урядникôвъ „Соединенія“.

О скôлько пригадую собѣ не споведавъ ся анѣ передъ „папою“ I. Смѣтомъ, анѣ его „капеляномъ“ О. Ав. Лавришиномъ, зъ моихъ переконань. Заявляю лишень тое, що якъ давнѣйше працювавъ-емь для „Союза“, такъ працюю теперь и працювати буду доки силъ стане, бо маю сильне переконане, що „Союзъ“ чекае свѣтла будучность. Що же до газеты „Свобода“, то до неи належу яко акціонеръ и по силамъ вспôвроботникъ. Заявляю дальше, щобы нѣхто не важивъ ся моимъ назвискомъ, котрымъ доро-жу якъ бисеромъ, закрывати свои шкандалы и блуды и взываю заразомъ п. I. Смѣта и О. Ав. Лавришина, що если они до двохъ тыжднѣвъ не приведуть публично доводôвъ на всѣ подавѝ инсинуацій въ спомненôй статіи „А. Р. Вѣстника“ наведенѝ о моей личности пôдсуненѝ, то я публично напятную ихъ именемъ, на яке своимъ бридкимъ поступкомъ заслужили.

Иванъ Констанкевичъ
священникъ въ Шамокинъ.

ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ И ПРАВДЫ.

Особиста полеміка, хотьбы она велась и въ границяхъ найбôльшои приличности и обєктивности, хотьбы она змѣряла и для добра справы народнои, то всежь мусить оно носити на собѣ цѣхи особисти, она все понадъ лайку въ бôльшихъ, або меншихъ розмѣрахъ не выйде. Тымъ паче у насъ въ Америцѣ, де кôлькохъ людей провадить за чубъ усюю зъорганизовану суспôльность, тымъ паче у насъ Русинôвъ, де всяка лайка, то спадщина историчка руска, а та особиста лайка то доказъ крайнои некультурности Русинôвъ. Мы не дозрѣли, щобъ спорити о принципы, тожь споримо о особистости. Зъ горы застерѣгаюсь, що такій спôръ менѣ не милый, и еслибъ не ходило о фактичне спростоване рѣчи, дотичаче нашого тов. „Союзъ“ тай о мою власну особу, котру стôлько разôвъ зачѣпае мôй дорогій товаришъ, членъ того самого Братства священникôвъ, що и я — то я нѣколи не бувъ-бы взявъ ся за перо, щобъ поясняти тѝ немилѝ справы.

Що дотычить нашого тов. „Союзъ“, то каждый розумный человѣкъ, якъ перечитае его статуты и осудить его двоpôчну користну дѣяльность и если той человѣкъ буде здоровый на умѣ и потрафить обєктивно судити — мусить признати, що то все, що О. Священникъ Лавришинъ набалакавъ про „Союзъ“ въ 34. числѣ „А. Р. Вѣстника“ есть чиста ложь. „Союзъ“ повставъ на розвалинахъ „Соединенія“, коли крайнѝ непорядки показались въ господарцѣ „Соединенія“. Перній основатель „Соединенія“ О. Обушкевичъ вôдвернувъ ся вôдъ него и разомъ зъ ОО. Грушкою, Констанкевичемъ и Полянскимъ заложили друге товариство т. е. „Союзъ“, бо не мали довѣрія до людей, котрѝ управляли „Соединеніемъ“. А що О. Товтъ вôйшовъ въ члены „Союза“ — се могло тôлько свѣдчити о широкôмъ зарисѣ того товариства, котре поставило собѣ на цѣли згорнути всѣхъ Русинôвъ безъ взгляду на вѣру — бо чейже Вамъ Отче Секретарь звѣстно, що мы гр. кат. лишь малесенька частина 20 міліоновою народу, котрый увесь православный. Толеранція вѣры, толеранція совѣсти такъ достойно бережена въ вôльнôй Америцѣ помѣжъ культурными людьми, може намъ лишь примѣромъ свѣтити. Що стало ся вôдтакъ зъ О. Товтомъ ма за се не вôдповѣдаемо и навѣть васъ не обвиняемо въ тôмъ, що ваше предсѣдатель надзирательнои комисіи стоить въ непрерывнôй лучности зъ О. Товтомъ. Се „Союзови“ абсолютно не шкодить, се рѣчь ваша — котра впрочѣмъ на иншôмъ мѣсци буде докладно выяснена. Фактъ однакъ есть, що О. Товтъ веде бôльшу часть зъ ваших за чубы и они танцюють, якъ вôнъ грае.

Неправдою есть мова-бы не було выказôвъ рахункôвъ „Союза“. На конвенціи въ Олифантъ 30. мая 1895 принято по провѣреню всѣ рахунки точно, а справоздане всеѣхъ въ „Свободѣ“ появилось. За цѣлый рôкъ моего секретарства були оголошуванѝ точнѝ мѣсячнѝ справозданя, що и нынѣ дѣе ся, оже не робѣть подлыхъ инкриминацій, заглянте въ господарку „Соединенія“ передъ двома роками, — тогды, коли вашѝ урядники фалшовали чеки и т. д., а будете мали досыть за собѣ. Medice cura te ipsum! Не вокойте фразами, наводѣть факты, а тогды зъ фактами будуть другѝ числити ся — а такъ — то стрѣляне на слѣпо. Властиво моимъ обовязкомъ есть спростовати и выяснити мои заявленя, котрѝ я вчинивъ передъ О. Секретаромъ „Соединенія“ приватно, хоть менѣ дуже прикро, що и приватнѝ заявленя мушу публично простовати. Не моя вина, вина О. Авг. Лавришина, котрый зъ добрôчныхъ заявленъ зробивъ публичный ужитокъ, а такъ нѣгдѣ въ цивилизованомъ свѣтѣ не практикуе ся. Есливжь вже до того прийшло, що я возваный пояснити мои заявленя — то кажу выразно: я приватно нѣколи не говорилъ, бо не мавъ права говорити въ имени „Союза“. Я говоривъ бымъ тогды въ имени „Союза“, колибъ мене цѣлый Выдѣлъ до того уповажнивъ, впрочѣмъ не маю права и нѣколи на свою руку нѣчого въ имени „Союза“ не робивъ. Нашѝ приватнѝ поговôрки, зъ котрыхъ такъ не щасливо О. Секре-

(Продовжене на другôй сторонѣ.)

7

ГОСПОДАРЬ И СЛУГА.
ОПОВѢДАНЬЕ ГР. ЛЬВА Н. ТОЛСТОГО.

(Дальше).

Тымчасомъ Василь Андреичъ розпустивъ кожухъ и, закрываючись его полами, теръ одинъ фосфоровый сѣрникъ за другимъ о сталеву коробку. але руки у него дрожали, и розсвѣченѝ сѣрники, оденъ за другимъ, то ще не розгорѣвшись, то въ ту саму хвилю, якъ вôнъ пôдносивъ ихъ до папироса, гасли вôдъ вѣтру. Вкôнци одинъ сѣрникъ цѣлый розгорѣвъ ся и освѣтивъ на хвилину ковнѣръ его кожуха, его руку зъ золотымъ перстенемъ на зложенôмъ до середины указуючôмъ пальци и засыпану снѣгомъ вôвсяну солому, що вибилась зъ пôдъ вереты, — и папиросъ закуривъ ся. Разôвъ два вôнъ жадно потягнувъ, проковтнувъ, выпустивъ крôзь вусы дымъ, хотѣвъ ще затягнутись, але тютюнъ зъ огнемъ зôрвало и понесло туды, куды й солому.

Але й тыхъ кôлька полыкôвъ тютюнового дыму розвеселили Василя Андреича.

— Ночувати, такъ ночувати! — сказавъ вôнъ рѣшучо. И, побачивши пôднятѝ оглоблѣ, ему захотѣлось ще змôцнити отсю примѣту и поучити Микиту. — Погоди-жь но ты, я ще хоругвь зроблю, — сказавъ вôнъ, пôднявъ платокъ, котрый вôнъ, знявши зъ ковнѣра, кинувъ бувъ у сани.

И, стягнувши рукавички и выпручуючись, щобы досягнути, вôнъ тугимъ вузломъ привязавъ платокъ до [illegible] оглоблѣ.

Платокъ заразъ-же розпучливо затрѣпавъ ся, то прилипавъ до оглобель, то знов вôддувавъ ся, натягавсь и бивъ ся.

— Видишь якъ хитро, — сказавъ Василь Андреичъ, любуючись своею роботою, и влѣзъ въ сани. — Теплѣйше бы разомъ, та въ двôйку не усядемось, — додавъ вôнъ.

— Я мѣсце найду, — одвѣтивъ Микита: — лишь коня прикрити треба, а то упрѣвъ, сердечный. Пустѣть лишень, — сказавъ вôнъ и, пôдôйшовши до саней, потягнувъ зпôдъ Василя Андреича верету.

И, добувши верету, вôнъ зложивъ еѣ въ двое и, скинувши перше шлею та знявши попругу, покрывъ нею Лысого.

— Все теплѣйше тобѣ буде, дурнику, — говоривъ вôнъ, надѣваючи знову на коня зверху вереты попругу и тяжку шлею.

— А не треба вамъ буде дерги? Та й соломы менѣ дайте, — сказавъ Микита, скôнчивши отсе дѣло и знову пôдходячи до саней.

И, забравши одно и друге зпôдъ Василя Андреича, вôнъ зайшовъ за задъ саней, выкопавъ собѣ тамъ въ снѣгу ямку, положивъ въ неи соломы и, насунувши шапку и закутавшись кафтаномъ, а зверху покрывшись дергою, сѣвъ на постелену солому, прислоняючись до лубляного заду саней, що хоронивъ его вôдъ вѣтру и снѣгу.

Василь Андреичъ неодобряючо похитавъ головою на то, що робивъ Микита, якъ вôнъ взагалѣ не одобрявъ необразованя, глупости мужичои, и почавъ ладитись на нôчь.

Вôнъ зрôвнявъ оставшу ся солому по санкахъ, пôдложивъ больше собѣ пôдъ бôкъ и, засунувши руки въ рукавы, примѣстивъ ся головою въ уголъ саней до переду, що хоронивъ его вôдъ вѣтру. Спати ему не хотѣлось. Вôнъ лежавъ и думавъ, думавъ все про те одно, що становило едину цѣль, змыслъ, радôсть и гордôсть его житя: про се, скôлько вôнъ наживъ и може ще нажити грошей, скôлько вôнъ наживъ грошей, скôлько другѝ ему знайомѝ люде нажили и мають грошѣ, и якъ тѝ другѝ наживали и наживають грошѣ, и якъ вôнъ, такъ само якъ и вони, може нажити ще дуже богато грошей.

„Дубъ на копаницѣ иôде. Зрубы самѝ собою. Та й дровъ сяжнѣвъ трійцять все буде на десятинѣ“, — оцѣнювавъ вôнъ гай, що бачивъ его въ осени, и ѣхавъ его купувати. — „Десять тысячь все таки не дамъ, а тысячѣвъ вôсѣмъ, та ще и за вчисленемъ полянъ. Землеміра помащу, сотню, а то и пôвтора; вôнъ менѣ десятинъ пять полянъ намѣряе. И за вôсѣмъ вôддасть. Заразъ три тысячѣ въ зубы. Небôйсь, розмякне“ — думавъ вôнъ, доторкаючись долонею калитки въ кишени. — „И якъ збили ся пôсля скруту, Богъ его знае. Повиненъ бы ту бути лѣсъ и хатина сторожа. Собакъ бы чути. Такъ не лають, проклятѝ коли ихъ треба“. — Вôнъ вôдвернувъ ковнѣръ и почавъ прислуховатись и глядѣти: видна була въ темрявѣ лишень чорнѣюча голова Лысого и его спина, на котрôй розвивала ся верета; чути-жь було все той самый свистъ вѣтру, въ оглобляхъ трѣпане и шумъ платка и смагане по залубняхъ падаючого снѣгу. Вôнъ закрывъ ся знову. — „Кобы знатя, ночувати лишивсь бы. Ну, та все одно, доѣдемо завтра. Тôлько день страченый. Въ таку погоду и тамтѝ не поѣдуть“. — И вôнъ спогадавъ, що коло 9-го треба вôдобрати за волы вôдъ рѣзника грошѣ. — „Хотѣвъ самъ приѣхати, не застане мене дома, жѣнка не зъумѣе грошѣ взяти. Дуже вже необразована. Поведеня справдѣшнього не знае“ — продовжавъ вôнъ думати, спогадаючи, якъ вона не умѣла обійти ся зô становымъ*), котрый бувъ вчера на празнику у него въ гостяхъ. — „Звѣстно женщина. Де вона що бачила? При батькахъ якій нашь дôмъ бувъ? Такъ собѣ, сѣльскій мужикъ богатый господарство та заѣздный дôмъ, и усе майно. А я що въ пятнацять лѣтъ зробивъ? Склепъ, двѣ корчмѣ, млинъ, ссыпъ збôжа. Два маєтки въ державѣ. Дôмъ зъ шпѣхлѣремъ пôдъ желѣзнымъ дахомъ“ — згадувавъ вôнъ зъ гордостію. — „Не то, що при батькови! А нынѣ хто въ округѣ бремить? Брехуновъ“.

„А чому такъ? Тому, Дѣло роблю, стараюсь, не такъ, якъ другѝ — лежнѣ, лишь дурницями займають ся. А я ночи не досплю. Метѣль не метѣль, ѣду. Ну, и дѣло робить ся. Вони думають такъ, шуткою грошики наживають. Нѣ, ты потрудись та голову наломи. Думають, що въ люди выходять по щастю. Ось, Мироновѝ въ міліонахъ теперь. А чому? Трудились. Богъ и дае. Лишь давъ бы Богъ здоровля“. — И думка про се, що и вôнъ може бути такимъ самымъ міліонеромъ, якъ Мироновъ, котрый взявъ ся зъ нѣчого, такъ зворушила Василя Андреича, що вôнъ почувъ потребу поговорити зъ кимъ-небудь. Але говорити нѣ зъ кимъ було... Кобы доѣхати до Горячкина, вôнъ поговоривъ бы зъ дѣдичемъ, наложивъ бы окуляри ему.

„Ехъ ты, якъ дуе! Занесе такъ, що и не выберемо ся рано“ — подумавъ вôнъ, прислухуючись гукови вѣтру, котрый дувъ у передъ саней, холѣтавъ нимъ, и сѣкъ его лубокъ снѣгомъ.

*) Урядникъ полиційный.

„SVOBODA“

(LIBERTY.)

Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA“ Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 10.00
„ „ Six months 6.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 59.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю....... 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
PRINTING OFFICE
P. O. Box 59. — Mt. CARMEL, PA

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

- УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячно до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

(Продовжене зъ стороны першои.)

тарь робить ужитокъ остають все приватными поговôрками, и я если коли зôйдусь зъ О. Секретаремъ, а се не трудно, бо мы недалекй сусѣды и члены одного товариства буду говорити вже только о приватныхъ, особистыхъ справахъ, а чейже тыхъ О. Секретарь не подасть до публичнои вѣдомости. Впрочѣмъ най-бы и подавъ, я не маю нѣчого за собою!

Для-того заявляю еще разъ, що мои заявленя можуть мати тогды урядовый и програмовый характеръ, коли я делеґованый „Союзомъ“ маю обовязокъ урядови „Соединенія“ заявити.

Особисто заявляю, що я уважаю „Соединеніе“ при певнôй реорґанізаціи користнымъ товариствомъ и семь противный, щобъ одна руска орґанізація розвивалась въ користь другои. — Еслижь однакъ зайшли-бы случаи, що якесь Братство не хоче належати до „Соединенія“, чи то до „Союза“, оно повинно вступити только до одного зъ тыхъ двохъ товариствъ рускихъ, не до словенскихъ, анѣ польскихъ, розумѣе ся безъ кривды того товариства зъ котрого выступае. На сталй, навѣть дуже ображаючй напады мого дорогого тов. О. Августина Лавришина, я уважаю не вôдповѣднымъ отвѣчати, бо я выходжу зъ тои засады, що salus rei publicae suprema lex (добро вôтчины есть найвысшимъ правомъ), а всяка лична полеміка для мене гидка. Лишь о одно прошу О. Секретаря, най вôнъ накаже своему редакторови, щобъ вôнъ дурныхъ увагъ въ его статіи не робивъ, прецѣ О. Секретарь мае до сего право и повиненъ того зажадати, бо я на будуче нѣколи и вôдповѣдати не буду, если и редакторъ „Вѣстника“ вмѣшае ся въ нашу полеміку. На конци заявляю слѣдуюче: Се абсолютно не зле, що мы себе взаимно зачѣпили. Я маю надѣю, що зъ тои взаимнои критики выйде для насъ лишь користь. Нѣяка суспôльность безъ критики не може розвиватись. Наша обопôльна критика, выясненe нашого взаимного положеня, вычищене того смѣтя, котре въ нашôй хатѣ нагромадило ся — а котре не задовго буде вычищене, причинить ся до санаціи нашихъ вôдносинъ, а тй вôдносины опôсля певно станутъ щирійшими якъ до теперь були. У насъ бувъ все камень преткновенія, о котрый мы спотыкались, а нѣколи не мали мы вôдваги усунути его зъ передъ нашихъ нôгъ.

Дай Боже вамъ вытримати!

О. Несторъ Дмитрôвъ.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Дописи „Свободы“.

Олифантъ. Па. 8. Септем. 1896.

Дня 27. м. м. вôдбувъ ся баль въ рускôй галѣ на доходъ братства св. Іоанна Крестителя. Братя зôбрали ся численно (хотяй не всѣ) но зато нашй рускй молодцѣ не належачй до братства зъ плейзôвъ, а були такожь и зъ Майфелдъ, не позабули, що то есть дѣло добре, тымъ самымъ, що доходъ для слабыхъ и хорыхъ. Забава вôдбула ся въ найлѣпшôмъ порядку пôдъ доглядомъ старшины братства. — Пôдчасъ балю приступило новыхъ членôвъ 53, красне то число — але подумати кôлько ту есть Руснинôвъ? — то сѣмъ сотъ не богато. И якъ довго ще будемо вôдкладати? А чи знаете кôлько то нещасть спадае на людей? Чоловѣче! памятай, если вступишь до братства то довше будешь живъ, бо не будешь ся старавъ, що буде зъ тобою и родиною, коли спаде на тебе нещастє; одень доляръ забеспечае тебе, жену и дѣти. Неразъ можно було почути якъ той, або тамтой казавъ: я приставъ-бы до братства, та коли такъ лихо робить — але теперь вже того сказати неможно. Тому вписуйте ся до братства, абы не було за пôзно.

Членъ братства

КАЛЕНДАРЬ „СОЕДИНЕНІЯ“ на рôкъ 1897

друкуе ся вже въ редакціи „А. Р. Вѣстника“. — Будутъ тамъ образки, повѣсти, поезіи и цѣкавй другй рѣчи, якъ продовжене статей зъ тамтого року и т. ин. Всѣ члены „Соединенія“ достануть даромъ „Календарь“, яко дарунокъ на Рождество Христове.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Допись зъ Руси Галицкои.

25. августа 1896.

(Мітинґи хлопскй и упадокъ польскои шляхты. — Бойкотъ и страйкъ хлопскій. — Заснованє першого руского робôтничого товариства. — Комедія зъ выборами до рады повѣтовои въ Турцѣ.)

Польска шляхта вымерае.

Старосты и жандармы не позволяють, але хлопôвъ вже бѣда навчила и они чимъ разъ больше штудерній. Зайшло на нашôй земли такє, що хрещеный народъ не бачить въ урядникахъ цѣсарскихъ своего опѣкуна. Такъ бувало оно колись за нашихъ батькôвъ и дѣдôвъ; урядниками були Нѣмцѣ и хочь намъ чужй, але щиро и справедливо боронили хлопа передъ бутою польского шляхтича и кровопійцями-жидами. Теперь не такъ! Теперь шляхтичѣ понаставали цѣсарскими урядниками. Зъ давныхъ ребелянтôвъ и повстанцѣвъ зробили ся они покôрнй, якъ ягнята, а за те на другій бôкъ дусять хлопа. Все то, що имъ не до смаку, то пôсля ихъ думки небеспечне для державы. Такъ и зъ хлопскими мітинґами. На цѣлôмъ свѣтѣ такъ е, що людямъ вôльно збирати ся и толковати про свои справы, про кривду та про всякй потребы. Нашй законы основнй (головнй параґрафы державнй) кажуть, що и у насъ такъ повинно бути. У насъ такожь вôльно сходити ся, вôльно всякому аґітувати за тымъ, що ему выдае ся найрозумнѣйшимъ. Такъ аґітуютъ на Мазурахъ польскй народники (людовцѣ), они называють себе „Stronnictwo ludowe“, ихъ ґазета „Przyjaciel ludu“ выходить у Львовѣ. Въ рускôй части Галичины вôдъ села до села, вôдъ хаты до хаты идуть рускй радикалы; въ нихъ е и свои ґазеты: „Громадськй Голос“ у Львовѣ и „Громада“ въ Коломыѣ. Они будять хлопа зô сну и втягають его до політики. Доказують хлопови, що вôнъ черезъ свою байдужнôсть и темноту такъ низько упавъ. Мазуры майже цѣлй (зъ вынятком гôрскихъ повѣтôвъ) зворушенй, на рускôй сторонѣ прозрѣли вже кôлька повѣтôвъ. Такй радикальнй повѣты се найлучша наша сила, тамъ не перейде вже на посла анѣ полькій шляхтичь, анѣ такй любимцѣ польскихъ шляґунôвъ, якъ послы Барвѣньскій и Вахнянинъ. Якъ-бы шляхтичѣ були розумнй, то и собѣ станули-бы до аґітаціи, а найперше взяли-бы ся щиро помагати народови. Нашъ хлопъ вѣками пригнененый не е такій скорый до ребелии и хто знае чи шляхтичѣ-паны не помѣшали-бы радикальнôй аґітаціи. Та щожъ? Були они колись бутнй, якъ ще стояла польска держава, то резонували, що хрань Господи. Черезъ ихъ сварнѣ и гулянку, черезъ буту кождого найменшого шляхтича та кровавй споры межи собою, — они знищили свою вôтчину и поклали колишну Польщу въ грôбъ. Жалувати нема за чимъ, бо стара шляхоцка Польща була пекломъ, де хлопъ (рускій и польскій) бувъ безборонный, паны стрѣляли въ него зъ рушницѣ якъ до воронъ, жиды позабирали въ аренду нашй церкви и безъ оплаты молити ся не пускали...

Коли Польща може мати яку будучнôсть, то поставить ей хиба хлопъ польскій, але не шляхтичѣ. Они вже пережили ся, они здеґенерованй! Дуже сумну ролю грають они всюды въ політицѣ, въ Австріи, въ Россіи (Московщинѣ) и въ Нѣмеччинѣ (пôдъ Прусакомъ) шляхта польска лиже лапы правительства (уряду), якебы оно не було. Для того хлопы вôдвертають ся вôдъ польскои шляхты, не терплять ей. Такъ само вовôрять про польску шляхту польскй ґазеты „Przegląd Wszechpolski“ и „Kurjer Lwowski“. Ихъ вызвавъ „Dziennik polski“. Всѣ тй три ґазеты выходять у Львовѣ. „Dziennik“ написавъ при нагодѣ страйку шляхты польскои въ Пôльзнѣ (при выборахъ до тамошнои рады повѣтовои), що шляхта може днесь дати хлопови права на такъ довго, якъ сама схоче и позволить. Скоро шляхта вмѣшае ся въ справу, то и цѣлу політику вôдбере вôдъ хлопа назадъ въ свои руки. На то самохвальство обôзвавъ ся згаданый „Przegląd“, а за нимъ „Kurjer“. Пôсля ихъ думки, шляхта була вже на найвысшôмъ щебли своеи силы и теперь клонить ся чимъ разъ бôльше до упадку. Анѣ слова: кôлькапацять або може и кôлькадесять порядочныхъ людей знайде ся и межи шляхтою, кажуть дальше тй ґазеты. Але задля тои пригорщи шляхтичѣвъ нѣхто не кине ся спасати цѣлу шляхоцку Содому. Теперь шляхту опускае ей власна енерґія, на помôчь кличе всѣлякй земнй силы (баґнеты жандармскй, уніформы старостôвъ та комісарôвъ) и надземну власть (костелъ та ксьондзôвъ). Три консервативно-шляхоцкй ґазеты (Czas, Gazeta Narodowa и Przegląd Lwowski) сказали недавно вже зовсѣмъ отверто, що ихъ арґументы (слова) вычерпали ся и вже шляхтѣ силы недостае! Недавно на католицкôмъ мітинґу у Львовѣ лаявъ ся ґрафъ Станіславъ Тарновскій на уряды цѣсарскй, що не показують досить енерґіи и не нищать руху людово-мазурского та хлопско-радикального геть зъ коренемъ. Та наша шляхта — кôнчить згадана ґазета — ще довго удержить ся на верхи. Ще жиды не забрали у нихъ всего добутку, хлопы ще далеко не всѣ просвѣченй, а уряды цѣсарскй, жандармы а нѣвѣть святый косцьолъ довго-довго зъ ними держати будуть. Але такй познаки, якъ отъ то, що въ Пільзнѣ усунули ся шляхтичѣ вже зовсѣмъ зъ рады повѣтовои (бо зъ выборôвъ выйшла бôльшôсть хлопôвъ-мазурôвъ), доказуе ясно упадокъ шляхты. Днесь вже шляхтичѣ-станьчики (такъ называють тыхъ, що вѣрно служать австрійскому урядови) завистнымъ окомъ глядять на Варшаву, головне мѣсто польске (оно е пôдъ московскимъ царемъ). Тамъ шляхтичамъ ще благодать, тамъ деспотизмъ (безвзглядне пановане сильнѣйшого надъ слабшимъ), тамъ шляхоцкй привилеи. Тамъ треба лишь лапу царску лизнути, а вже польскій шляхтичь панъ: голову въ гору дре, ажь пôдъ небеса. Оттакій пострахъ напровадивъ на шляхту рухъ хлопскій въ Галичинѣ. Они собѣ вже у насъ не хвалять! Та кобы чимъ скорше выбрали ся. Баба зъ воза, конемъ лекше! Але на те ще не показуе, до того ще дуже далеко.

Мітинґи хлопскй.

Пôдъ такимъ гнетомъ хлопы вчать ся розуму! Помимо заказôвъ вôдбувають ся разъ-у-разъ мітинґи хлопскй, але за особистыми запрошенями, або таки зовсѣмъ потайки. Найбôльше мітинґôвъ въ перемыскôмъ. Тамошный посолъ хлопъ Стефанъ Новаковскій ѣздить вôдъ села до села. Мазуры також не засыпляють справы. Повѣты Ясло, Ланьцуть, Сянокъ ажь кишать мітинґами. Округи: Горлицѣ, Ясло и Кросно выбрали головный хлопскій комітетъ, по три на округъ, разомъ довять. Сей комітетъ на случай выборôвъ выдае головнй приказы. Славно выпавъ мітинґъ Мазурôвъ въ Пшеворску коло Ланьцута. Про богато мітинґôвъ и не чути нѣчого, такъ потайки они вôдбувають ся. О! тй жандарскй штуки, всѣлякй „хоробы“ та „епидеміи“, десь коли „небеспеченьство огню“, знова часомъ „за тѣсна хата“, вкôпци для вôдмѣны „супокôй публичный“ — то все була для хлопôвъ знаменита школа. Насильство выкликае вôднору, ось она е!...

Стрейки хлопскй.

Бойкотъ (змову) зробили рускй хлопы въ селѣ Могилянахъ коло Жовквы, недалеко Львова. Тамошный панъ (называе ся Зброжекъ) платив въ жнива дуже мало, всего трицять нашихъ крейцарôвъ за цѣлый день. Змовили ся люде и до роботы не пôшли. Збôжа вже стояли два тыжнѣ на ниви, тогды Зброжекъ просивъ команду войскову у Львовѣ, щобы прислала жовнѣрôвъ на жнива. Команда вôдмовила, бо не мае права мѣшати ся въ споры хлѣбодавцѣвъ зъ робôтниками, тай войско на що инше е. Збôже перестояло, высыпало ся и таки на поли зôгнило. Добра наука для пана!

Страйкъ хлопскій бувъ въ добрахъ ґрафа Баворовского въ Скалатскôмъ повѣтѣ, на Подôлю. Черезъ чотыри мѣсяцѣ не платив ґрафъ слугамъ и зарôбникамъ платнѣ, вѣдай десь въ карты програвъ або запивавъ. Въ селахъ Скоморохи, Смолянка и Пôзнанка гнила позабирали ся всѣ слуги и пôшли въ свѣтъ хлѣба шукати. Мы цѣкавй: якъ оно скôнчить ся?

Засновано перше руске чисто робôтниче товариство и то не въ Галичинѣ, але у Вѣдни, де нашъ монарха (цѣсарь) мае свою

„И надармо послухавъ я Микиту“, — думавъ вôнъ. — „Ѣхати бы треба, все выѣхали бы куда-небудь. Хочь назадъ доѣхали бы въ Гришкино, ночували бы у Тараса. А то отъ сиди нôчь цѣлу. Та що, якъ его тамъ, и гарного въ тôмъ нѣчого. Бо, за труды Богъ дае, а неробамъ, лежнямъ або дуракамъ. Та й покурити треба“. Вôнъ усѣвъ, добувъ папиросницю, лѣгъ черевомъ у долъ, закрываючи полою вôдъ вѣтру огонь, але вѣтеръ находивъ приступъ и гасивъ сѣрники одинъ за другимъ. Навпослѣдъ ему удалось закурити. Папиросъ загорѣвъ ся, и то, що вôнъ добивъ ся свого, дуже врадувало его. Хочь папиросъ выкуривъ бôльше вѣтеръ, чимъ вôнъ, вôнъ все таки затягнувъ ся разôвъ три, и ему знову стало веселѣйше. Вôнъ знову приперъ ся до заду саней, обгорнувъ ся и знову почавъ спогадувати и мрѣти, и задрѣмавъ. Але наразъ щось мовъ то тронуло и розбудило его. Чи се Лисый хватнувъ зпôдъ него солому, чи то у нутрѣ его щось потрясло нимъ. Вôнъ вôдрывъ очи. Довкруга него було все то само, та только выдавалось яснѣйше. „Свитае“, — подумавъ вôнъ, — „мабудь и до рана не далеко“. Але заразъ-же вôнъ спогадавъ, що яснѣйше стало только задля того, що мѣсяць зôйшовъ. Вôнъ приподнявъ ся, оглянувъ сперш у коня. Лисый стоявъ все задомъ до вѣтру и цѣлый телепавъ ся. Засыпана снѣгомъ верета закинулась одною стороною, шлия въѣхала на бôкъ, и засыпана снѣгомъ голова зъ розкуйовданою гривою були теперь виднѣйшй. Василь Андрôичь перегнувъ ся до заду саней и заглянувъ за нихъ. Микита сидѣвъ все у тôмъ самôмъ положеню въ якôмъ усѣвъ. Дерюгочка, котрою вôнъ прикрывъ ся, и ноги его були густо засыпанй снѣгомъ. „Кобы не замерзъ мужикъ; драптива одежина на нему. Ще одвѣчати-мешь за него. Та й втомивъ ся вôнъ бѣготнею, а капиталъ у нему лихій“, подумавъ Василь Андреичь и хотѣвъ було зняти зъ коня верету и накрыти Микиту: але холодно було вставати и ворочатись, и о коня, боявъ ся, щобы не застигъ. — „И на що я его взявъ? Заедно ей глупота одна!“ — подумавъ Василь Андреичь, згадуючи не милу жѣнку, и знову перевалився ся на свое перѣдне мѣсце до переду саней. — „Такъ то дядько разъ цѣлу нôчь у снѣгу просидѣвъ“, пригадалось ему, — „и нѣчого. Ну а Савастияна вôдкопали“, — заразъ зъобразивъ ся ему другій злучай, — „такъ вôнъ померъ, закостенѣвъ цѣлый, якъ кусень мяса замороженого“.

„Оставсь бы въ Гришкинôмъ почувати, нѣчого бы не було“. И обережно закутавшись такъ, щобы тепло кожуха нѣгде не пропадало дармо, а всюды — и въ шиѣ, и въ колѣнахъ, и у ногахъ грѣло его, вôнъ закрывъ очи, стараючись заснути. Але скôлько вôнъ нѣ старавъ ся, вôнъ не мôгъ уже задрѣмати, а противно, чувъ себе цѣлковито бодрымъ и оживленымъ. Знову вôнъ почавъ счисляти баришѣ, довги за людми, знову ставъ чванитись самъ передъ собою и тѣшитись собою и своимъ положенемъ, — але все теперь постôйно перерывалось пôдкрадаючимъ ся страхомъ и досадною мыслею о тôмъ, чому вôнъ не лишивъ ся почувати въ Гришкинôмъ. Вôнъ кôлька разôвъ перекидавъ ся, укладавъ ся, стараючись найти бôльше выгôдне и вôдъ вѣтру захищене положене, але все ему выдавалось недобре; вôнъ знову пôднимавъ ся, перемѣнявъ положене, загортавъ ноги, закрывавъ очи и затихавъ. Однакъ, чи скрученй ноги у высокихъ берлачахъ починали болѣти, чи продувало де-небудь, и вôнъ, полежавши не довго, знову зъ досадою на себе згадувавъ о тôмъ, якъ бы вôнъ теперь мôгъ спокôйно лежати у теплôй хатѣ въ Гришкинôмъ, и знову пôднимавъ ся, пручавъ ся, кутавъ ся и знову клавъ ся.

Разъ Василеви Андреичу выдалось, що вôнъ чуе далекій крикъ когутôвъ. Вôнъ зрадѣвъ, вôдвернувъ кожухъ и ставъ напружено слухати; але, скôлько вôнъ нѣ напружувавъ слухъ, нѣчого не чути було, крôмъ звуку вѣтру, що свистѣвъ въ оглобляхъ, и снѣгу, що сѣкъ по лубку саней. Микита, якъ усѣвъ зъ вечера, такъ и сидѣвъ цѣлый часъ, не ворухавъ ся и навѣть не одвѣчавъ на слова Василя Андреича, котрый разôвъ два кликавъ его. „Ему байдуже, мабуть спить“, зъ досадою думавъ Василь Андреичь, заглядаючи черезъ задъ саней на густо засыпаного снѣгомъ Микиту.

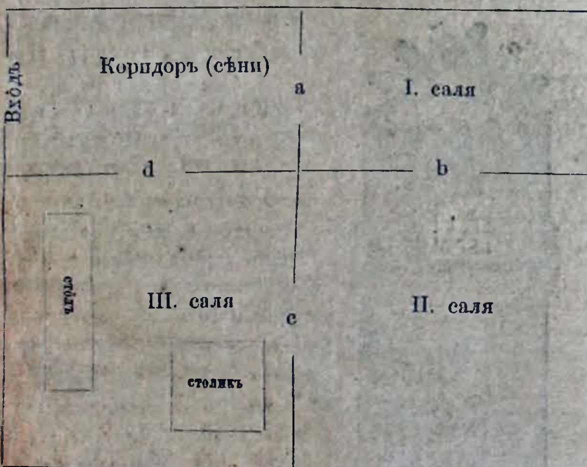
Такъ Василь Андреичь встававъ и клавъ ся разôвъ двайцять. Ему здавалось, що кôнця не буде тôй ночи. „Теперь вже повинно бути близько рання“, подумавъ вôнъ разъ, пôднимаючись и оглядаючись. „Ану погляну на годинникъ. Змерзнешь, розкрываючись. Ва, якъ провѣдаю, що до рання зближаесь, все веселѣйше буде. Запрягати станемо“. Василь Андреичь въ глубинѣ душѣ знавъ, що не може бути ще рано; и вôнъ все сильнѣйше и сильнѣйше починавъ непокоѣтись и хотѣвъ въ однôмъ и тôмъ самôмъ часѣ и пересвѣдчитись и обманути себе. Вôнъ осторожно розпустивъ запинки пôвкожушка и, засунувши руку за пазуху, довго копавъ ся, закимъ досягнувъ до камѣзельки. Насплу, насплу добувъ вôнъ свой срѣбный зъ смалѣнеными цвѣтами годинникъ и почавъ дивитись. Безъ огню нѣчого не видко було. Вôнъ знову лѣгъ ницъ, такъ само, якъ закурювавъ, добувъ сѣрники и ставъ запалювати. Теперь вôнъ обережнѣйше взявъ ся за дѣло и, наткнувши пальцемъ сѣрникъ зъ великою скôлькостю фосфору, вôнъ за першимъ разомъ запаливъ его. Подсунувши циферблятъ пôдъ свѣтло, вôнъ поглянувъ и очамъ своимъ не вѣривъ... Було всего десять хвиль по першій. Ще цѣла нôчь була передъ нимъ.

„Охъ, довга нôчь!“ — подумавъ Василь Андреичь, чуючи, якъ морозъ пробѣгъ ему по спинѣ, и загорнувшись знову и прикрывшись, вôнъ притиснувъ ся до кута саней. Знову за-для однообразного шуму вѣтру вôнъ выразно почувъ якійсь новый, живый звукъ. Звукъ рôвномѣрно крѣпшавъ и дôйшовше цѣлковитои ясности, такъ само рôвномѣрно почавъ ослабати. Не було нѣякого сумнѣву, що се бувъ вовкъ. И вовкъ той вывъ такъ недалеко, що зъ вѣтромъ докладно було чути, якъ вôнъ, ворухаючи челюстями, змѣнявъ звуки свого голосу. Василь Андреичь вôдкинувъ ковнѣръ и уважно слухавъ. Лисый такожь напружено слухавъ, стрижучи ухами, и коли вовкъ скôнчивъ свою пѣсню, переставивъ ноги и фиркнувъ, мовъ бы въ пересторогу. Пôсля того Василь Андреичь вже нѣякъ не мôгъ не лишь заснути, але й успокоитись. Скôлько вôнъ нѣ старавъ ся думати про свои рахунки, дѣла и про свою славу, про свое достоинство и богацтво, страхъ ще бôльше и бôльше опанувавъ нимъ, и надъ всѣми мыслями верховодила и до всѣхъ мыслей домѣшувала ся мысль о тôмъ, чому вôнъ не лишивъ ся почувати въ Гришкинôмъ.

(Дальше буде).

резиденцію. Досп маємо кôлька ремѣсничихъ товариствъ рускихъ (прим. „Зоря“ у Львовѣ), де вписують ся и майстры и робôтники вкупѣ, тай опôсля водять ся за чуприну, одень тягне до лѣса, другій до бѣса, бо у кождого є вôдмѣнный интересъ (бізнесъ). Нове товариство у Вѣдни называєся „Родина“ и пріймає тôлько робôтникôвъ. Всѣхъ Русинôвъ-робôтникôвъ буде у Вѣдни бôльше якъ шѣстьдесять, але членôвъ не назбирає ся бôльше якъ 40. Молоде товариство боре ся зъ перешкодами, грошей не старчить, а дальше є и у Вѣдни такій „рутенцѣ“, що рыють пôдъ товариствомъ, якъ безроги. Они самй не знають длячого и пощо, але якъ такій дурень хоче щось застроити, то хиба лише зможе покиринити; розумного вôнъ нѣчо не выдумає, а таки ґвавтъ хоче до чогось брати ся. Але якъ та „Родина“ возьме ся за дѣло, то зъ часомъ стане гарнымъ осередкомъ житя нашихъ людей-робôтникôвъ. Щасть Боже на честне дѣло!...

Скрôзь въ старôмъ краю є сего року выборы до радъ повѣтовыхъ. То є тй славнй „польскй бецирки“, котрй богато гроша коштують, а пожитку зъ нихъ нѣякого нема. Тамъ примѣщує ся богато збанкротованыхъ шляхтичѣвъ, а нашь мужикъ скоро лишь почує про ту раду, то вже чухає ся въ потилицю, бо клопôтъ его не мине. Складъ рады повѣтовои є зъ горы такій, що хлопы майже все мусять бути въ меншости; впрочѣмъ кожда рада инакше складає ся. Роскажу про выборы въ Турцѣ коло Самбора. Тамъ є старостою pan Biliński, вôнъ доводить ся братомъ теперѣшного нашого міністра скарбу (фінансôвъ). Сей панъ запродавъ ся шляхтичамъ зъ скôрою и кôстьми, бо инакше (вôнъ зъ роду шляхтичь дуже мизерный) хто знає чи и бувъ бы коли старостою. Дуже делікатный панъ! А Турка є може найтемнѣйшій повѣтъ на цѣлый край. Тамъ є 74 громады, зъ того лишь въ 14 громадахъ є заведена школа, а зъ тыхъ 14 шкôлъ половина стоить пусткою. За професора и песъ не хоче бути, такъ дуже „купѣрують“ тай мизерно платять! Въ такôмъ повѣтѣ старостѣ рай и пановане, тамъ вôнъ певно на „свого“ не трафить. Теперь выбирали громады сѣльскй своихъ заступникôвъ до рады повѣтовои, кожда черезъ выборцѣвъ (повномочникôвъ). Голосували въ староствѣ, де льокаль такъ выглядае:

Выборцѣ стояли всѣ на корыдори, въ сѣняхъ. Тутъ пильнували ся два жандармы и два мѣскй полісмены. Зъ сѣней перепускали по одному черезъ дверѣ „а“. Въ дверехъ тыхъ стояли знову два жандармы. Выборець въ смертельнôй тревозѣ иншовъ черезъ покôй I и II, тутъ всякй панки и посѣпаки „обрабляли“ его. Въ дверехъ „с“ стояли два жандармы и вôнъ приходивъ до салѣ голосованя. Староста видно дуже штудерный чоловѣкъ! До комісіи для обчисленя голосôвъ покликавъ пять неграмотныхъ (анѣ читати, анѣ писати!) вôйтôвъ и они засѣли при тôмъ довгôмъ столѣ пôдъ стѣною, деякй позѣваючи дрѣмали. Самъ староста сидѣвъ при тôмъ другôмъ меншôмъ столику, вôдбиравъ голосы и самъ записувавъ!...

Выборцѣ зголосували! Комедія скôнчила ся! Всѣ „Миниты Хрунѣ“ выйшли зъ выбору майже одноголосно. Шляхоцка справа въ турецкôмъ повѣтѣ уратована, але чи народъ вдоволеный? Вôнъ даремне пытае: чи є ще правда на свѣтѣ и де єи шукати, коли цѣсарскій урядникъ таке выробляе?!...

Й. П.

НОВИНКИ.

— Въ ч. 32. „А. Р. Вѣстнику“ орґанѣ „Соединенія“ читаемо въ чиновственнôй части слѣдуючій вердиктъ: Зъ причины бунтованя противъ „Соединенія“ зôставъ выключеный на всегда членъ О. Николай Стефановичь духовникъ въ Питсбургъ, Па. належавшій до Братства св. АА. Петра и Павла въ „Соединенію“ ч. 14. Хто засудъ той выдавъ, до сихъ поръ не знати, бо нема пôдъ нимъ пôдпису жадного — є се одже тайна редакторска, о котрôй знає хиба панъ П. Ю. Жатковичь. Цѣкаве товариство, где такй засуды выдають ся впрость на пôдставѣ пôдозрѣня, або морального переконаня и то безъ жадного переслуханя, або наведеня параґрафу, котрый-бы уповажнявъ до того! Сподѣемось, що О. Стефановичь не попристане на тôй дурнôй замѣтцѣ, але зажадає доказаня „бунтаціи“ и взагалѣ трактованя справы пôсля статутôвъ орґанізаціи.

— Въ Cleveland, О. збунтованй люде однымъ рускимъ священникомъ скликали мітинґъ, щобъ ухвалити будову другои церкви. Ту вôдозву помѣстивъ „Вѣстникъ“ якъ-бы на глумъ „Соединенію“. Тажь прецѣ въ Cleveland есть церковь и тамъ обнявъ теперь парохію, членъ „Соединенія“, такій чоловѣкъ якъ О. Д-ръ Сабовъ. Ану панове старшй вôдъ „Соединенія“ пояснѣть то безголове!

— Въ Mt. Carmel, Pa., дня 19. с. м. въ Суботу вôдбуде ся пікнікъ парохіяльный, зъ котрого чистый дохôдъ припаде на споряджене иконостасу въ тôй церкви.

— О. Гавр. Мартякъ зъ Lansford, Pa. выѣхавъ до Бремен на встрѣчу своеи родины, котра приѣзджае до Америки. Дня 20. с. м. въ Недѣлю вôдправить Сл. Божу въ Lansford, Pa. О. Ив. Константиновичъ.

— Найлѣпшій выбôръ убрань для роботы можете купити дуже таньо у Star Clothing Hall — Mt. Carmel, Pa.

— Пікнікъ — въ Суботу пікнікъ въ Mt. Carmel, Pa. на дохôдъ рускои церкви.

— Конгресъ польско-католицкій вôдбуде ся дня 22. с. м. и потреває ажъ чотыри дни. Крôмъ нарады по костелахъ и по улицяхъ вôдбудуть ся рôжнѣ парады, котрѣ дотычать вôдносинъ католикôвъ Поляковъ въ Америцѣ. Не обôйде ся тамъ и безъ рôжного рода клятвы.

— Перечитайте собѣ уважно адвертайзментъ пôдъ „червоною звѣздою“.

— О. Ириней Матяковъ, падумавъ ся и вже вступивъ до „Соединенія“. Може еще есть якій священникъ зъ угорской Руси, котрый не належить до жадной рускои организаціи, най-жежь вступае, бо незадово будемо поименно вычисляти тыхъ, котрѣ не почувають ся до своего святого обовязку.

— Капелюхи мягки за 48 цнт. до $3.00 у Star Clothing Hall (пôдъ червоною звѣздою).

— Въ мѣсяци августѣ выплатило „Соединеніе“ $1750·00 посмертного. Въ „Союзѣ“ вôдъ лютого с. р. нѣхто не померъ. Дай Боже здоровля и довгого вѣку нашимъ членамъ.

— Въ Lindsey, Pa. выкрестивъ нашь священникъ О. I. Сабовъ жида Михаила Добровольского, родомъ зъ Яворника въ Галичинѣ. При крестѣ було множество народа.

— Найлучшого гатунку и кольору убраня на недѣлѣ и свята у Star Clothing Hall. — Цѣны дуже умѣркованн.

— Въ McAdoo, Pa. молодцѣ рим. кат. справляли баль, на котрôмъ здорово побили ся. Мѣжь иншими тяжко потовкли самого властителя галѣ Ст. Ангеловского и здае ся на будуче вже не буде вôнъ дававъ галѣ такимъ мудрымъ людямъ.

— Дня 6. с. м. покалѣчило въ майнахъ Erie въ Mayfield, Pa. Андрея Дзвôнчика. Нещасного вôдвезено до шпиталю въ Carbondalle, Pa. Лѣкарѣ твердять, що въ короткôмъ часѣ выздоровѣе.

— Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже таньо, скоро и безпечно. Leon Gidding agt. Star Clothing Hall. — Mt. Carmel, Pa.

Справы робôтничѣ

— Johnstown, Pa. Минувшого тыждня перестали робити всѣ фабрики желѣза компаніи „Cambria“. Надъ 2000 робôтникôвъ позôстало безъ працѣ. Бôльше якъ 3000 робôтникôвъ дôстає еще роботу по кôлька годинъ на день, щобы бодай на хлѣбъ заробити. — Причиною замкненя фабрикъ має бути бракъ замовлень. Якъ довго такъ буде, никто не знае.

— Cumberland, Md. Майнеры и другй робôтники въ копальняхъ угля колеѣ Baltimore & Ohio, наколи зниженo имъ платню зъ 70 цт. на 60 цт. скликали дня 5. с. м. великій мітинґъ въ Hacket Station и ухвалили не приняти знижену платню. Всѣ робôтники приготовляють ся до борбы зъ компаніями, бо по всѣхъ тутешнихъ околицяхъ хотять знижити платню.

— McKeesport, Pa. Въ тутешнôмъ промыслѣ наступивъ зворотъ къ лѣпшому. „Butt Weld“, вôддѣлъ належачій до „National Tube Work“ розпочне роботу въ короткомъ часѣ. Минувшого понедѣлка розпочато робити въ всѣхъ фабрикахъ „Carnegie“ въ Duquesne (Дукенъ).

— Bridgeville, Pa. Минувшого тыжня розпочала ся робота въ тутешнихъ майнахъ. Всѣ робôтники достали працю. Майнеръ достане 3 до 4 кары; вôдъ тоны платять 60 цт.

— Brisbin, Pa. На цѣлôй околици застановлено працю. Богато майнъ цѣлковито выбрано. Мѣжь робôтниками велика нужда.

— Bishop, Pa. Въ тутешныхъ майнахъ працюють лишень по 3 дни въ тыжни. Два майнеры выдобудуть денно 3 до 4 кары угля; вôдъ тоны угля платять 70 цт. Робôтникамъ працюючимъ на верху платять $1.25 до $1.90; робôтникамъ працюючимъ пôдъ землею платять $2 на день.

— McGovern, Pa. Въ тутешнихъ майнахъ працюють по пôвъ, або три чверти часу. Вôдъ тоны платять 60 цнт. Кождый майнеръ выдобуде денно 3 до 4 каръ. Робôтники заробляють денно по $1.80 до $2.40.

— Scranton, Pa. Ту робота иде дуже слабо. Повный часъ працюють лишень брехи Delevare Lackawanna. Въ желѣзныхъ фабрикахъ компаніи Lackawanna робота иде слабо. Bless Furnace робить еще гôрше.

— Shamokin, Pa. Робота иде ту все однаково. Всѣ брехи належачй до рединскои компаніи роблять 4 дни по три кводры. Nelson Co. робить 5 дней въ тыжни повный часъ. „Гапа“ (Cameron Coller) робить по 3 або 4 дни повный часъ. „Люкфирда“ нѣчо не робить. „Икричь“ и „Швамъ“ робить по 3 або 4 дни повный часъ. На жите можна еще яко-тако заробити.

СКРИНКА ЛИСТОВА.

Дописувателеви въ Шенандоа, Па. — Понеже чоловѣка, котрого вы подписали вже давно въ Шенандоа нема, тому уважаемо мы за вôдповѣдно на теперь и на будуче нѣякихъ дописій писаныхъ вашою рукою не помѣщати, не хотячи васъ выставити на великй неприємности.

— Андрей Чичило, дякъ зô школы митрополітальнои львôвскои, може обняти посаду дяка и управителя хору. Може выказати ся свѣдоцтвами, що спѣвъ и ритуалъ знаменито знає.

Адресъ: Andrej Cicilo 707 Manoo Str. S.S. Pittsburg, Pa

КАЗКА
про мудрого Петра и дурного Ивана.
(Конець).

Разъ промовивъ мудрый Петро до дурного Ивана: „Правда, що тобѣ тутъ не найлѣпше — га?" „Та не найлѣпше", бурмотѣвъ дурный Иванъ. „Ну то я думаю тобѣ й помочи", говоривъ мудрый Петро. „Недалеко зъ вόдси, оттакъ зъ годину ходу, купивемъ знову малу хатчину. Хочу єго тобѣ даровати, до неи ще и данокъ и луку, и твою стару корову, що теперь такъ гарно вылисла ся. Щожь ты на се Иване?" Чи не маю серця для бѣдныхъ людей?" Теперь пόднявъ дурный Иванъ свои сумнѣ очи, подививъ ся на него такимъ взоромъ, що перешибъ єго на скрόзь и промовивъ: „О нѣ мудрый Петре! Ты хочешь ся мене зъ вόдси позбути. Но ты мене зъ вόдси не выкинешь! Я тутъ останусь". Люто заклявъ єму мудрый Петро, а зъ злости затиснувъ лишь кулаки. Стрѣтивъ ся знову зъ взоромъ дурного Ивана, знову пропивба его дрожь, и вόнъ гейбы пяный заточивъ ся вернувъ до дому.

Потόмъ захорувавъ тяжко и то дуже тяжко мудрый Петро. Не могли помочи єму нѣ цирулихъ зъ мѣсточка, нѣ зъ далекого мѣста спроваджений — ученый докторъ. Якъ було єму що-разъ то гόрше, а нѣчо не помагало, тогды казавъ закликати до свого лόжка дурного Ивана и поспытавъ єго: „Чи ты знаешь, що менѣ долягає?" „Та знаю", бурмотѣвъ дурный Иванъ. „Ты моя хороба, ты!" шипотѣвъ тяжко стогнучи мудрый Петро. А тогды стало ся щось дивного. Дурный Иванъ выпростовав ся и вытягнувъ ся въ гору такъ, що ажь трѣщали въ него всѣ кости, що-разъ то высше и высше ажь пόдъ саму стелю. А дранки не могучи обняти такого велита пообпадали та ледво половину закрывали тѣла. А зъ его грудей выходивъ стлумленый голосъ: „Такъ, то я твоя хороба мудрый Петре, я, сей дурный Иванъ, я, образъ знищеной и зломаной людскости, я, кривда выкористаной нужды и бѣдноты, котрои крови повный твой жолудокъ, твой мѣшокъ, твое цѣле житє — я твоя совѣсть, еи не можешь выгнати зъ свого двора, я твоя покута, щось собѣ ею выбравъ, я твоя хороба, що занесе тебе до гробу".

Зимный пόтъ выступивъ на тѣлѣ мудрого Петра, и кашлючи, и вздыхаючи зарывъ ся въ подушки. Ажь нагло, якъ-бы пилою перетята пукла на двое стеля, муры задрожали, та тόлько що выйшовъ дурный Иванъ зъ хаты, она цѣла зрушила ся и зъ великимъ гуркотомъ розвалилась погребуючи мѣжь своими завалищами умераючого мудрого Петра.

Дурный Иванъ перейшовъ развалины, идучи до польского горбка, черезъ жовтоколосй ланы, и на нѣмъ закликавъ зъ цѣлои груди: „Поля и хаты знову вόльнй! Городы, лѣсы, и пасовиска, все вόльне! А хто посѣе сей буде збирати!" Голосы радости зъ тысячь грудей подали ту звѣстку иншимъ, а велика радость була по цѣлому селѣ. А старый дурный Иванъ знову положивъ ся въ траву. Его тѣло знову змалѣло, а вόнъ самъ ставъ знову горбатымъ и знемощѣлымъ. Тамъ на долинѣ зепѣла вѣснь радости, мѣснь волѣ и лѣпшои долѣ, а се єго дуже радовало, но силы зъ великого напруженя що разъ то бόльше єго опускали, лише зъ великою мукою змόгъ ся пόднити, повѣсъ ще разъ своимъ вже весолымъ але слабымъ взоромъ по спόвтоварышахъ, радόсна усмѣшка пробѣгла по єго лицю, нагло обόмлѣвъ и сконавъ.

Переклавъ А. Ревуха.